

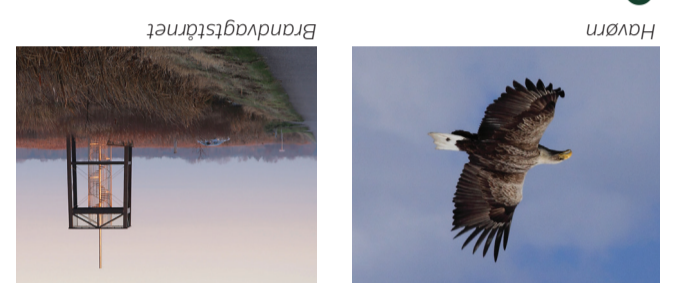
6 **Tofte Skov Tårnet** giver udsyn over Enebærretten, som er en af Danmarks bedste steder at opleve kronhjortens brunst. En sti fra p-pladsen ved den offentlige badestrand fører via tunnelen under Kystvejen til tårnet. Der er handicappet adgang til den nederste etage. Ved p-pladsen er der offentlige toiletter.

5 **Tofte Sø Tårnet** ligger ved Tofte Sø, der var tørlagt i over 200 år, inden den i 1973 blev genskabt. Fra tårnet kan du opleve livet i skarvkolonien og være heldig at opleve havørnen eller odderen jage ved søen. Der er gode chancer for at se krondyr ved søen. Tårnet har handicappet adgang.

4 **Birkespavillonen** ligger ved den genskabte Birkeseø. Fra pavillonen er der frit udsyn til søens fugle, mens skærmene og plancher formidler om det rige fugleliv. Du kan gå, cykle eller køre med Tørvefoget fra Lille Vildmosecentret til pavillonen. Tårnet har handicappet adgang.

3 **Brandvagtstårnet** med sin centrale placering giver et fantastisk udsyn over hele mosens. Mod vest ses den gamle kystkrænt ved Kællingbjerg Klint og mod øst Mulbjerg ved Kattegat. De vandfyldte gravebaner byder på et rigt og varierende fugleliv, og der er samtidig gode chancer for at se elge.

2 **Høstemarktårnet** giver udsyn over Høstemark Mose og det sydenfede skovbryn. Fra tårnet kan du være heldig at opleve kongørnen på vingerne over redepladsen i skoven eller se krondyrene søge føde på den åbne højmosesflade.

1 **Rovfugletårnet** giver udsyn til ørnefoderpladsen, hvor der i vinterhalvåret udlægges foder til rovfuglene. Fra p-pladsen på Ny Høstemarkvej går en sti (1,3 km) ud til tårnet.

UDSIGTSTÅRNE

Lille Vildmose

- et helt enestående naturområde i Danmark

Udgivet i 2022 - Forsidefoto: Frans Ritter

Udsigt fra Mulbjerg over Lille Vildmose

12 **Mulbjerg** (43 m.o.h.) giver en betagende udsigt over Kattegat, kysten og Lille Vildmose. På toppen af Mulbjerg findes en panoramavindmølle og udsigtspunktet "Ørnereden".

11 **Kællingbjerg Klint** (38 m.o.h.) byder på en fantastisk udsigt ud over Lille Vildmose. Fra Vildmosevej går en sti gennem Portlandsmosen op til toppen af klinten. Fra p-pladsen på Sigsgaardsvej går en anden sti mod øst til udsigtspunktet på klinten.

10 **Lillesøskjulet** er en stor platform med udsigt over Lillesø. En handicappet gangbro fører gennem rørskoven til skjulet. Der er p-plads med bænkesæt på nordsiden af Vildmosevej. Der findes også en p-plads umiddelbart syd for Vildmosevej, hvor fra der er frit udsyn til Birkeseø. Ofte sidder der fugle på søverfladen tæt ved p-pladsen, så bliv i bilen og oplev fuglene derfra.

9 **Kaffepletten** er en lille platform i den nordlige ende af Portlandsmosens store gravebane. Platformen er placeret tæt ved vandoverfladen. Du kommer til kaffepletten ved at følge grusstien mod vest fra den nordligste p-plads på Ny Høstemarkvej.

UDSIGTSPUNKTER OG PLATFORME

8 **Tofte Mose** kan opleves fra en plankesti anlagt på mosesfladen. Du kommer dertil ved at følge Nordstien fra Tofte Skov. Stien er handicappet.

7 **Portlandsmosen** kan opleves fra en plankesti anlagt på mosesfladen. Du kommer dertil ved at følge Nordstien fra Tofte Skov. Stien er handicappet.

6 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

5 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

4 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

Plankesti på Portlandsmosen

3 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

2 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

1 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

Birkespavillonen

12 **Mulbjerg** (43 m.o.h.) giver en betagende udsigt over Kattegat, kysten og Lille Vildmose. På toppen af Mulbjerg findes en panoramavindmølle og udsigtspunktet "Ørnereden".

11 **Kællingbjerg Klint** (38 m.o.h.) byder på en fantastisk udsigt ud over Lille Vildmose. Fra Vildmosevej går en sti gennem Portlandsmosen op til toppen af klinten. Fra p-pladsen på Sigsgaardsvej går en anden sti mod øst til udsigtspunktet på klinten.

10 **Lillesøskjulet** er en stor platform med udsigt over Lillesø. En handicappet gangbro fører gennem rørskoven til skjulet. Der er p-plads med bænkesæt på nordsiden af Vildmosevej. Der findes også en p-plads umiddelbart syd for Vildmosevej, hvor fra der er frit udsyn til Birkeseø. Ofte sidder der fugle på søverfladen tæt ved p-pladsen, så bliv i bilen og oplev fuglene derfra.

9 **Kaffepletten** er en lille platform i den nordlige ende af Portlandsmosens store gravebane. Platformen er placeret tæt ved vandoverfladen. Du kommer til kaffepletten ved at følge grusstien mod vest fra den nordligste p-plads på Ny Høstemarkvej.

BIRKESØ

8 **Tofte Mose** kan opleves fra en plankesti anlagt på mosesfladen. Du kommer dertil ved at følge Nordstien fra Tofte Skov. Stien er handicappet.

7 **Portlandsmosen** kan opleves fra en plankesti anlagt på mosesfladen. Du kommer dertil ved at følge Nordstien fra Tofte Skov. Stien er handicappet.

6 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

5 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

4 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

Lille Vildmosecentret

3 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

2 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

1 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

Naturformidling på Lille Vildmosecentret

0 **Tofte Skov og Mose** er en kronjuvel i dansk natur. I foråret 2021 blev der udsat 10 visenter (europæisk bison) i skoven, som de deler med skovens bestående på ca. 400 krondyr og ca. 100 vildsvin samt ynglende hav- og kongørner.

Signaturforklaring:

- Fredningsgrænse
- Hegnsgrænse, Mellemområdet med off. adgang
- Hovedport/indgang til Mellemområdet
- Publikumlåger
- Boardwalk/trapesti
- Tørvetog fra Lille Vildmosecentret til Birkesø
- Hegnsgrænse, reservat uden off. adgang
- P P-plads
- ▲ Udsigtstårne/pavilloner
- i Udsigtsplatform
- i Udsigtspunkt
- i Information
- i Primitiv lejrplads
- ▲ Campingplads
- WC Toiletter

Gennemførte tiltag i forbindelse med EU-LIFE+

- 1 Genskabelse af Birkesø**, som blev tørlagt i 1761, mindsker dræningen af Tofte Mose nordøstlige kant. Den genskabte sø er en spændende fuglelokalitet og en udsigtspavillon giver indblik i søens rige fugleliv.
- 2 Vandstandshævninger** på afvandede arealer giver mulighed for, at sphagnum og andre moseplanter kan indvandre og vokse. De bevarede højmoser får det også bedre, når vandstanden i områderne hæves.
- 3 Indhegning af Mellemområdet** på 2100 ha har muliggjort udsætning af i alt 10 elge og 50 kron dyr. Dyrene skal bl.a. modvirke tilgroning af højmosen.
- 4 Forsøg med udspredding af sphagnum** giver erfaring med, hvordan man bedst får sphagnum til at vokse på de arealer i mosen, der har været drænet.
- 5 Rydning af træer og buske** øger højmosens naturlige plantevækst. Kron dyr og elge skal i fremtiden medvirke til at holde træer og buske nede.
- 6 Sikring af Tofte Mose kanter** med vandtætte membraner skal stoppe dræningen og minimere risikoen for kollaps af højmosens nordlige kant.

Rekreative ruter:

- 5** National cykelrute
- 23** Regional cykelrute
- 2** Nordsøstien - international vandrerrute

5 Østkystruten, national cykelrute er en 650 km lang sammenhængende rute fra Skagen til Sønderborg.

12 23 Limfjordsruten, national og regional cykelrute
National cykelrute 12 er en ca. 600 km afmærket rute rundt om hele Limfjorden. Regional cykelrute 23 er en 180 km afmærket rute rundt om Limfjorden mellem Aggersund i vest og Hals/Egense i øst.

21 Hadsundruten, regional cykelrute er en 45 km lang rute fra Hadsund til Gistrup, syd for Aalborg. En stor del af strækningen forløber på den nedlagte banestrækning Hadsund – Aalborg.

2 Nordsøstien, international vandrerrute er en del af North Sea Trail, som i Danmark er på ca. 1.500 km. Foruden Danmark er der etableret ruterstrækninger i Sverige, Norge, Skotland, England, Holland og Tyskland.

Målestok:

